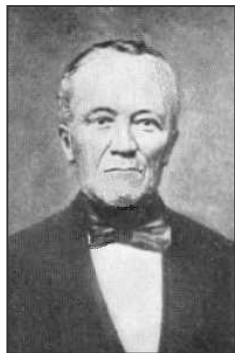


Předkové choti Dr. Augusta Zátky - Klavíkové

Z kroniky rodu Klavíkova a Zátkova

Klavíkové, jak již bylo zmíněno, pocházeli stejně jako Stulíkové z Tábora. Ve starých zápisech tábořských vyskytují se též psaní jako Klaviger nebo Klabík při domech čp. 340 a 233. V Táboře narodil se r. 1766 i František Klavík, jenž nejprve stal se kancelistou městského úřadu, potom však věnoval se obchodu. Souviselo to nepochybně s jeho sňatkem, který uzavřel 22. ledna 1792 s Marií, dcerou Josefa a Alžběty Vokůrkových, o čtyři roky starší ženicha (narozena 10. října 1762). Její rodiče byli od roku 1734 majiteli právovárečného domu čp. 82 na tábořském hlavním náměstí, jež koupil děd Mariin, krejčovský mistr Josef Vokůrka v roce 1731 od Steffla za 400 zl. a v létě 1798 postoupil jeho syn dům za tisíc zlatých zeti Klavíkovi, v jehož rodě pak zůstal až do roku 1878. Brzy na to Klavíkovi dům přestavěli a dali mu barokně rokokové průčelí.¹

V tomto domě čp. 82 (staré, 18 nové, 19 josefinské), narodil se 30. září 1798 také František Josef Klavík (*viz portrét*). Otec, jehož obchod velmi dobře prospíval, mu poskytl vyšší vzdělání v Praze na malostranském gymnasiu, kde si teprve osvojil znalost němčiny, a to tak, že zde absolvoval s vyznamenáním. Po dokončení studií obrátil se mladý Klavík též na dráhu obchodní. Nejdříve se zaučoval u otce v Táboře, potom se ale dostal do velkoobchodu Josefa Pleschnera v Praze, kde nejprve působil jako pokladník a pak jako knihvedoucí pět let a měl možnost osvojit si i jiné cizí jazyky. Oční neduh donutil jej k návratu do Tábora, odkud do Prahy, ač Pleschnerem zván, už se nevrátil, nýbrž ve čtyřicetiletých letech se stal společníkem v tábořském obchodě svého otce.



Brzy však jej vlastní podnikavost nutila hledat nové možnosti uplatnění a tu Klavík rozhodl se pro České Budějovice, jimž předpovídal pro jejich polohu mezi Prahou, Vídní a Lincem skvělou obchodní budoucnost. Rozvíjelo se tu bohaté podnikání Lannovo a brzy po Klavíkově příchodu se v roce 1825 začala stavět koňská dráha z Budějovic do Lince. Do rušných Budějovic odváděla Klavíka i jeho choť Anna rozená Stulíková, rodačka tábořská, s níž se oženil roku 1823. Její rodiče měli v Budějovicích hotel „U Slunce“. Klavík oba důvody - totiž touhu mladé své choti být na blízkou rodičům, i svou snahu rozšířit možnosti rozvoje města otevřením nového obchodu - uvedl také upřímně ve své žádosti o udělení domovského práva v Českých Budějovicích a o povolení k otevření svého obchodu, datované 16. srpna 1824. Narazil však na netušeně tuhý odpor konkurentů, kteří právem viděli v tábořském přistěhovanci velmi nebezpečně podnikavého soka. A tak se rozvinul celý papírový souboj mezi ním

a budějovickým obchodnictvem, jehož zástupci snesli nejrůznější argumenty proti. Horlivě vykládali, že chce-li být choť Stulíková u rodičů, jak by Budějovice uvítaly, kdyby se tedy Klavík svou podnikavostí ujal hotelu „U Slunce“. Současně hned vypočítávali, jak neobvykle výnosný je nepochybně Klavíkův velkoměstsky zařízený tábořský obchod, mohl-li Klavík v Budějovicích koupit od tchána za 10.000 zlatých dům a ještě má dalších 10.000 zl. hotově pro nový obchod. Vedle těchto starostlivých doporučení protestující nezapomněli ani na argumenty, že je-li žadatel jen spolumajitelem otcova podniku, nemá sám vůbec oprávnění obchodovat a tedy ani převést právo toto z Tábora do Budějovic, kde již je 12 obchodníků se smíšeným zbožím

a 15 dalších mimo podomní. Budějovický magistrát skutečně Klavíkovu žádost zamítl. František Josef Klavík však replikoval, že hotel patří tchánovi a že Budějovice s 6.622 obyvateli snesou další obchod. Když zase zemský úřad námítky jeho odpůrců odmítl jako nicotné, obchodníci rekurovali 20. 5. 1825 až k císaři a ještě 18. 6. 1825 žádali o zavření Klavíkova obchodu - tehdy již existujícího - než Klavík zcela svoji věc vyhrál. Měl zprvu společníka Ignáce Gustava Zintla. Na obou se ještě malicherně vybil zloba poražených v roce 1828, kdy Klavík a Zintl urazili stráž a rušili noční pořádek, čehož se dopustili tím, že nebyli ochotni odstranit sudy z podloubí. Odsouzení byli k ke dvěma a jednomu dni vězení, kterýžto trest Klavíkovi změněn v pokutu pět zlatých a Zintlovi dva zlaté.²

První Klavíkovy kroky na budějovické půdě byly tedy těžké. Překonal však překážky a již r. 1837 vystavěl se svým společníkem v Krajinské třídě čp. 134 nový obchodní dům, jenž se brzy stal největším velkoobchodem v jižních Čechách. Klavík byl daleko široko pověstný svými obchodními styky s Hamburkem i Terstem. Dovedl těžit i z obchodu amerického. Mladý podnikavý přistěhovalec z Tábora tak brzy, díky i pražským zkušenostem, svou poctivostí, pílí a rozhledem vyšvihl se majetkově. Vedle tábořského obchodu, který dál udržoval v provozu, zakoupil v Táboře na předměstí (u dnešního nádraží) bývalý dům Čížkovský s vedlejší zahradou a zřídil zde lihovar, sirobáru, postavil stáje a stodoly. Roku 1844 získal další objekt od Josefy z Briffautu rozené z Eisensteinu, a to za 30.000 zl. stříbra a 100 dukátů klíčného - deskový statek Kamenná Lhota u Borotína ve výměře 155 jiter a 13 čtverečních sáhů. Tento statek pak roku 1866 koupila tábořská obec pro Vyšší hospodářskou školu. Později zde byla umístěna škola obchodní a rodinná, čítárna a knihovna.

Klavík těšil se v Budějovicích takové vážnosti, že ho zdejší občanstvo r. 1848 zvolilo obecním hospodářem, či inspektorem nad hospodářstvím obce (Anwalt), jemuž dána instrukce, že „... má býti zástupcem všeho měšťanstva proti každékoli zvlí

a násilnosti, čelití drzému rušení práv měšťanských nemaje nikoho a ničeho se štítiti, leda nebezpečí, by nejednal nikdy dvojsmyslně.“

Rodokmen, roč. II., 1947, ed. Karel Vyšín

Fotografie F. J. Klavíka pochází z publikace Alberta Maysla: Obchodní a průmyslová komora v Českých Budějovicích 1850 - 1905

¹ Karel Thir: Staré domy a rodiny tábořské, I, s. 139. O tom, že k přestavbě došlo kolem r. 1800 svědčí, že císařský orel ve štítě domu má označení F II., jak se podepisoval císař František před rokem 1806.

² Akta sporu týkajícího se Klavíkova usazení v Budějovicích jsou v českobudějovickém archivu.

Užil jich i archivář Dr. Burián v článku „F. Klavík - Prvý starosta budějovický“ v Jihočeském Slově 12. a 13. dubna 1939.